

C. PLINII SECUNDI
NATURALIS HISTORIAE
LIBER IX.

De aquatilium natura.

CAP. I.

NIMALIVM quae terrestria appellauimus, hominū quadam consortione degentia, indicata natura est. Ex reliquis minimas esse uolucres conuenit. Quamobrem prius equorum, amium, stagnorumque dicentur.

Quare in mari maxima animalia. CAP. II.

Sunt autē cōplura in ijs, maiora etiā terrestribus. Causa euidens, humoris luxuria. Alia sors alitū, quibus uita pēdentibus. In mari autē tā late supino, molliq; ac fertili accremēto, accipiēte causas gentales ē sublimis, semperq; pariēte natura, pleraq; etiā monstrifica reperiuntur, perplexis & in semet aliter atq; aliter nunc flatu, nunc fluctu conuolutis semini-
bus atq; principijs, ut uera fiat uulgi opinio, quicquid nascatur in parte naturae ulla, & in mari esse, praeterq; multa quae nusquam alibi. Rerum quidem non solum animalium simulacra esse, licet intelligere inuentibus uiam, gladium, serras, cucumim uero et colore & odore similem: quominus miremur equorum capita in tam paruis eminere cochleis.

De Indici maris beluis.

CAP. III.

Purima autē et maxima in Indico mari aīalia, ē quibus balenae quaternū iugerū, pristis ducenū cubitorum: quippe ubi locusta quaterna cubita impleant; anguilla quoq; in Gāge amne tricenos pedes. Sed in mari beluae circa solstitia maxime uisuntur. Tunc illic ruūt turbines, tūc imbres, tūc deiecta montium iugis procella ab imo uertunt maria, pulsatasq; ex profundo beluas cū fluctibus uoluūt, & alias tāta thynnorum multitudinis, ut magni Alexandri classis haud alio modo, q̄ hostium acie obuia, cōtrarium agmen aduersa fronte direxerit, aliter sparsis non erat euadere: nō uoces, nō sonitu, nō ictu, sed fragore terrenatur, nec nisi ruina turbātur. Cadara appellatur rubri maris peninsula ingēs. Huius obiectu uastus efficitur sinus xij. dierū & noctium remigio enauigatus Ptolemaeo regi, quādo nullius aure recipit afflatū. Huius loci quiete praecipua ad immobilē magnitudinē beluae adolescunt. Gedrosos qui Arbin annē accolunt, Alexandri magni classis praefecti prodidere, in domibus fores maxillis beluarū facere, ossibus tecta cōtignare, ex quibus multa quadragenū cubitorū lōgitudinis reperta. Exeūt et pecori similes beluae ibi in terrā, pastaq; radices fruticū remeant: & quaedā equorū, asinorum, taurorum capitibus, quae depascuntur sata.

Quae in quoq; oceano maxima. CAP. IIII.

Maximū aīal in Indico mari pristis et balena est: in Gallico oceano Physeter, ingētis colūnae modo se attollēs, altiorq; nauū uelis dilu-

uiem quandā eructans. In Gaditano oceano arbor in tantum uastis dispersa ramis, ut ex ea causa fretum nunq̄ intrasse credatur. Apparent & rotae appellatione a similitudine quaternis distinctae radijs, modiolos earum oculis duobus utrinque claudentibus.

De tritonum, & nereidum, & elephantorum marinorum figuris.

CAP. V.

Tiberio principi nunciauit Olyssipponensiu legatio ob id missa, uisum auditūq; in quodam specu concha canentē tritonē, qua noscitur forma: et nereidum falsa nō est, squamis modo hispido corpore, etiā qua humanā effigie habent. Namq; haec in eodem spectata littore est, cuius morientis etiā gamitū tristē accola audiuere longe. Et diuo Augusto legatus Galliae complures in littore apparere exanimis nereidas scripsit. Autores habeo in equestri ordine splendetes, uisum ab his in Gaditano oceano marinum hominem, toto corpore absoluta similitudine ascendere eū nauigia nocturnis tēporibus, statimq; degrauari quas insederit partes, et si diutius permaneat, etiā mergi. Tiberio principe contra Lugdunēsis prouincia littus in insula simul trecentas amplius beluas reciprocans destituit oceanus mirae uarietatis & magnitudinis, nec pauciores in Santonū littore: interq; reliquas elephantos et arietes, candore tantū cornibus assimulatis, nereidas uero multas. Turanius prodidit expulsā beluā in Gaditana littora, cuius inter duas pinnas ultimae caudae cubita xvi. fuissent, dētes eiusdē cxx. maximi dodrantium mensura, minimi semipedū. Beluae cui dicebatur exposita fuisse Andromeda, ossa Romae apportata ex oppido Iudaeae Ioppe, ostendit inter reliqua miracula in edilitate sua M. Scaurus lōgitudine pedum xl. altitudine costarum Indicos elephantos excedente, spina crassitudine sesqui pedali.

De balenis & orsis.

CAP. VI.

Balenae et in nostra maria penetrāt. In Gaditano oceano nō ante brumā cōspici eas tradūt. cōdi autē statis tēporibus in quodā sinu placido & capaci, mire gaudētes ibi parere. Hoc scire orcas, in se stā his beluā, et cuius imago nulla representatiōe exprimi possit alia, q̄ carnis immēsa dētibus truculēta. Irrūpunt ergo in secreta, ac uitulos earū et sctas uel etiānū grauidas lacināt morfu, incusseq; ceu Liburni carū rostris fodiūt. Illae ad flexū immobiles, ad repugnandū inertes, & pōdere suo oneratae, tūc quidē & utero graues, pariendū pēnis inualidae, solū auxiliū nouere ī altū pfugere, et se toto defendere oceano. Cōtra, orcae occurrere laborant, seseq; opponere, et cautū angustijs trucidare, in uada urgere, saxis illidere. Spectatur ea plia, ceu mari ipso sibi irato, nullis in sinu uētis, fluctibus uero ad anhelitus ictusq; quantos nulli turbines uoluūt. Orca et ī portu Ostiēsi uisa est, oppugnata a Claudio principe. Venerat tunc ex aedificāte eo portū, inuitata naufragijs tergorū aduētorū ē Gallia: satiansq; se p cōplures dies, aluētū in uado sulcauerat, accumulata fluctibus intantū, ut circumagi
k nullo